

Průvodní zpráva

Milířiště ve vybraných oblastech Drahanské vrchoviny

Typ výstupu: Nmap – Specializovaná mapa s odborným obsahem

Výstup vznikl při řešení projektu DG20P02OVV017 – “Mapování kulturního dědictví hospodářské činnosti člověka v lesích” v rámci Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II), podpořeného prostředky Ministerstva kultury ČR.

Předkládající organizace:

Mendelova univerzita v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta, Zemědělská 1, 613 00 Brno

Řešitel projektu:

Jan Kadavý

Autoři:

Jakub Novák, Pavel Šlězár, Tomáš Mikita

Terénní průzkum:

Jakub Novák, Jan Kadavý, Robert Knott, Zdeněk Adamec, Michal Kneifl, Karel Sklenář

Brno, červen 2022

1. Cíl výsledku

Cílem výsledku je formou specializované mapy s odborným obsahem (Nmap) prezentovat rozložení v terénu identifikovaných milíříšť na vybraných lokalitách v oblasti Dražanské vrchoviny.

Výstup je součástí projektové etapy 2: Ověření výskytu objektů hospodářské činnosti člověka v terénu, konkrétně aktivit 2_1 (ověření výskytu antropických prvků v terénu) a 2_4 (archeologický průzkum). Došlo k naplnění plánovaného cíle dle projektu, a to v rámci projektové etapy 3: Tvorba tematických výstupů projektu, aktivity 3_4 (tvorba specializovaných map s odborným obsahem).

2. Vlastní popis výsledku

Specializovaná mapa s odborným obsahem zobrazuje výsledky nedestruktivní archeologické prospekce, jejíž cílem bylo v terénu identifikovat reliktu milíříšť. Průzkum probíhal na třech lokalitách, pracovníě označených jako Sever, Střed a Jih, každá o rozloze 5 km². Všechna sledovaná území jsou zobrazena na vlastním výkresu. Celá mapa „**Milíříšťě ve vybraných oblastech Dražanské vrchoviny**“ se tak skládá ze tří mapových listů. Výkres 1 – území Sever; výkres 2 – území Střed; výkres 3 – území Jih.

V mapě jsou vlastním symbolem označena všechna milíříšťě, jejichž výskyt byl potvrzen v terénu. Součástí výkresů je také přehledová mapa České republiky s vyznačeným územím Dražanské vrchoviny a zaznačení zkoumané lokality (Sever, Střed, Jih). Nechybí rovněž informace o autorech výstupu a členech týmu, který se podílel na terénním průzkumu.

3. Návrh využití výsledku (definování subjektů, které by měly být uživateli výsledků)

Výsledek může být využíván akademickými pracovníky, studenty vysokých škol zaměřených na archeologii nebo historii, zaměstnanci muzeí, či členy regionálních vlastivědných spolků. Svě opodstatnění bude mít také v památkové péči, kde může sloužit jako podklad pro vymezení nových lokalit s prokázaným výskytem archeologických nálezů.

Mapa bude veřejně přístupná na internetových stránkách projektu <https://mahole.ldf.mendelu.cz/>.

4. Seznam použité související literatury

BOBEK, P. – BREJCHA, R. – DEJMAL, M. – HOUŠKA, J. – JOHANIS, H. – JOHN, J. – PŘIBYLOVÁ, M. – SEDLÁČKOVÁ, L. – SUCHÁNKOVÁ, S. – SZABÓ, P. – ŠIMÍK, J. 2021: Uhlířství a jeho archeologické doklady – historicko-archeologický pohled na provozování řemesla, *Archeologia technica* 32, 31–56.

BREJCHA, R., 2013: Evaluace archeologického potenciálu lesního prostřední jihozápadní části Radečské vrchoviny s využitím lidarových dat. In: *Archeologie a letecké laserové skenování krajiny* (Gojda, M. – John, J. et al.). Plzeň, 200–220.

- CIGLBAUER, J.–HIEKE, E.–ŠÁLKOVÁ, T.–VOBEJDA, L., 2021: Milíře a dřevěné uhlí ve Velechvínském polesí a okolí Chotýčan, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 34, 493–520.
- DEBNÁR, P., Metódy identifikácie a možnosti zachovania reliktov po pálení dreveného uhlia na príklade Kysúc, Študijné zvesti 68, 153–161.
- DRAGON, B. – MATOUŠEK, V., 2004: Archeologický odkryv uhliště v Olbramově a experimentální pálení dřevěného uhlí v Uhřínově. Příspěvek k problematice pálení dřevěného uhlí, zvláště v novověku, Archeologie ve středních Čechách 8, 727–772.
- KNECHTOVÁ, A., 2015: Povrchový průzkum milířišť a dalších možných marginálních archeologických reliktvů v jihozápadní části Dražanské vrchoviny, Zprávy památkové péče 75, 546–552.
- KNECHTOVÁ, A.–VAŠEK, L.–HLOŽEK, M., 2016: Milířiště a další možné archeologické relikty ve svazích mezi potokem Chrábek a Sloupečnick na katastrálních územích Ráječko a Petrovice, Zprávy památkové péče 76, 106–112.
- KUNA, M.–TOMÁŠEK, M., 2004: Povrchový výzkum reliéfních tvarů. In: Nedestruktivní archeologie. Teorie, metody a cíle (Kuna, M. ed.). Praha, 237–296.
- MATOUŠEK, V.–BOBEK, P., 2017: Mokřinka a Čenkov-Komorsko. Srovnání výsledků systematického mezioborového studia pozůstatků pálení dřevěného uhlí na Křivoklátsku a v Brdech, Archeologie ve středních Čechách 21, 425–435.
- MATOUŠEK, V.–WOITSCH, J., 2020: Historické uhlířské plošiny – právem či neprávem opomíjené památky? Zkušenosti ze studia novověkých plošin na Křivoklátsku, v Brdech a Radečské vrchovině, Archeologia technica 31, 42–57.
- MIKITA, T. –KLIMÁNEK, M., 2010: Topographic exposure and its practical applications. J. Landsc. Ecol 3 (1), 42–51.

5. Seznam publikací, které předcházely výsledku specializovaná mapa s odborným obsahem a byly publikovány (pokud existují), případně výstupy z originální práce

- MARÁZ, K., 2022: K možnostem využití obecních kronik jako pramene pro výzkum antropogenní činnosti člověka v lesích na příkladu Dražanské vrchoviny, Archivní časopis, v tisku.
- MARÁZ, K., 2022: Using the Knowledge of Written Sources for Nature Conservation and Recreation in the Forests of the Dražany Highlands. In: Public recreation and landscape protection – with environment hand in hand... (Fialová, J. ed.). Křtiny, 418–421.
- NOVÁK, J. – ŠLÉZAR, P., 2022: Principles and procedures of the archaeological exploration of charcoal platforms. In: Public recreation and landscape protection – with environment hand in hand... (Fialová, J. ed.). Křtiny, 243–247.

RYBNÍČEK, M. – BAJER, A. – FRIEDL, M. – KNOTT, R. – KOČÁR, P. – KUČERA, A. – NOVÁK, J. – VAVRČÍK, H. – KOLÁŘ, T., 2022: Dendrochronology improves understanding of the charcoal production history, increasing the tourist potential in the Drahaný Highlands. In: Public recreation and landscape protection – with environment hand in hand... (Fialová, J. ed.). Křtiny, 79–83.

6. Data na elektronickém nosiči dat

- (1) Specializovaná mapa s odborným obsahem „Milířiště ve vybraných oblastech Drahanské vrchoviny“, mapový list (elektronická verze) – Výkres 1, 2, 3 ve formátu *.pdf
- (2) Zdrojové soubory mapy ve formátu *.shp jsou uloženy ve složce GIS
- (3) Mapový projekt je dostupný ve složce PROJECT.
- (4) Specializovaná mapa s odborným obsahem „Milířiště ve vybraných oblastech Drahanské vrchoviny“, textová část ve formátu *.pdf
- (5) Specializovaná mapa s odborným obsahem „Milířiště ve vybraných oblastech Drahanské vrchoviny“, Průvodní zpráva k výsledku ve formátu *.pdf

Formát dat:

Vektorová data jsou uspořádaná ve vrstvách v geografické databázi a byla zpracována v programu ArcGIS Pro. Veškerá data k *mapovému projektu* jsou dostupná ve složce **PROJECT**. Mapový projekt je uložen jako mapový soubor ve formátu *.aprx.

Zdrojové soubory mapy ve formátu *.shp (včetně přidružených souborů *.dbf, *.sbn, *.sbx, *.prj, *.shx) jsou uloženy ve složce GIS.

Souřadnicový systém:

Data geografické databáze jsou uložena v souřadnicovém systému SJTSK_Krovak_East_North.